

Národní ústav pro vzdělávání k výuce k různosti. Projekt pomohl učitelům nalézt bohatství v RVP

Česká společnost se integruje. Tento fakt souvisí s přijetím kulturních hodnot a orientací západní civilizace na počátku 90. let XX. století. K pravé integraci, k integraci funkční, je třeba také snažit se vyrovnávat životní příležitosti osob s různými vzdělávacími potřebami a objektivními znevýhodněními. Dnešní konference je uspořádána proto, aby zhodnotila, zda projektový tým Výuky k různosti vytvořil materiály, výukovou oporu vhodnou právě k vyrovnávání příležitostí zdravotně postižených žáků ve školách.

Vyrovnávání příležitostí vedoucí k pravé integraci ve škole využívá „inkluzivního přístupu“ ke vzdělávání: vzdělávání se odehrává společně, zapojuje žáky s různými vzdělávacími a jinými potřebami, využívá jich a v případě obtíží se je snaží překonávat a umožňuje žákovi dosáhnout lepších výsledků. Vzdělávání „bez bariér“. K takové výuce poskytuje výuková opora množství konkrétního výukového materiálu v podobě textů, obrazu, zadání zvoucího žáky k zamyšlení se nad předsudky nebo k odlehčení v podobě vtipné situace ze života, videa, ale také krátkých filmů kladoucích otázky jak žákům se zdravotním postižením, tak bez něj. Projekt tak pomohl „oživit“ některé části rámcových vzdělávacích programů, které jsou obecnějšího a abstraktnějšího charakteru.

Náš ústav má právě kurikulum, jeho rozvoj a částečně i realizaci ve školách ve své péči. Právě proto jsme byli velmi rádi, že nás projektový tým přizval k partnerství, jehož vyústěním byla několikaletá spolupráce našich odborných pracovníků s projektovým týmem, s autory a autorkami výukových materiálů, ale hlavně s pedagogickými pracovníky škol a školských zařízení, kteří výukovou oporu využívali ve svých vyučovacích předmětech. Výukovou oporu vzniklou v projektu učitelé ocenili pro její praktičnost a pro možnost zapojovat žáky efektivně do výuky bez ohledu na jejich zdravotní postižení. A přitom realizovat „abstraktní“ obsah rámcových vzdělávacích programů jako jsou průřezová témata nebo rozvíjet jiné nadpředmětové dovednosti a postoje žáků. Části kurikula, které se jeví jako neznámé prostředí a mohou vzbuzovat nedůvěru, jsou díky projektu Výuky k různosti pedagogům o něco bližší a sympatičtější.

Žákům Výuka k různosti přinesla zejména živé, pestré a zajímavé školní učení, které například kloubí biologii člověka s osudy lidí se zdravotním postižením a vyústuje v úvahu, jak chránit zdraví. Nebo umožnila interaktivní výchovu k občanství s využitím videosekvencí zobrazujících setkávání lidí se zdravotním postižením a bez něj v přirozených každodenních situacích vedoucí žáky uvažovat z vlastní zkušenosti a s oporou v odborném textu o postavení lidí se zdravotním postižením a o tom, jak jim lze život zpříjemnit a proč a jak jim být blíž. Výuková opora nabízí mnoho příležitostí k zamyšlení i žákům se zdravotním postižením – motivuje je úspěšnými osudy plně funkčně integrovaných osob nebo je nabádá k snaze pochopit některé „nepochopitelné“ aspekty chování lidí bez postižení při setkání s nimi. Ve třídě, kde jsou žáci s postižením i bez něj, tak vznikají nezapomenutelné momenty a to jak pro učitele, tak pro žáky.

V neposlední řadě chci poděkovat celému týmu, že veškerý materiál je živý, velmi propojený s denní praxí žáků. Pomáhá tomu také to, že řada z autorů výukové opory jsou osoby se zdravotním postižením nebo lidé, kteří jejich život, zkušenosti a potřeby velmi dobře znají. Výuková opora si tak lehce nachází cestu k žákům a posunuje je k respektu a přijetí různosti, jak zní název projektu. Tím se realizačnímu týmu podařilo naplnit cíle projektu a jeho vizi. Věřím, že jejich materiály ve školách využijete a budete dál zkvalitňovat a zkulturovat život v naší zemi.